

ปัญหาการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมา¹

ปรีชา ทิพพานู²

การศึกษาปัญหาการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหากฎหมายการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมา โดยศึกษาพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน พ.ศ. 2561 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจประเด็นปัญหาของกฎหมายหลาย ๆ ประเด็นที่มีความสำคัญอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการบัญญัติกฎหมายไม่สอดคล้องและขัดแย้งต่อหลักการตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 โดยเฉพาะกระบวนการใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามกฎหมายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ยังมีบางประการที่ไม่เอื้อต่อหลักการประกันความเป็นธรรมแก่ปัญหาการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยทางราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมาซึ่งเป็นผลให้มีปัญหาในการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมา ขาดหลักประกันความมั่นคงขาดความเป็นเป็นธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ราชการต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดข้อกฎหมายที่ขัดแย้งต่อความยุติธรรม และไม่เสมอภาคในการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้จะอุทธรณ์ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

จากการศึกษาความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี และพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน พ.ศ. 2561 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ มีประเด็นปัญหา ดังนี้

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัญหาการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมา โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ประโมทย์ จารุนิล และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสวรรค์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ปวีศร เลิศธรรมเทวี

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

1. ปัญหาที่เกิดจากบทบัญญัติของกฎหมาย มีประเด็น ดังนี้

1.1 กฎ ก.ค.ศ. พ.ศ. 2550 ว่าด้วย การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ หรือคำสั่งให้ออกจากราชการ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายชื่อของผู้อุทธรณ์ และให้ผู้อุทธรณ์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น จะอุทธรณ์แทนคนอื่นหรือมอบหมายให้คนอื่นอุทธรณ์แทนไม่ได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากกฎ ก.ค.ศ. ฉบับนี้ เห็นว่า ได้จำกัดสิทธิในการยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษโดยให้ผู้อุทธรณ์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น ไม่อาจมอบหมายให้บุคคลอื่นอุทธรณ์แทนได้ และจะอุทธรณ์แทนบุคคลอื่นก็ไม่ได้ การที่กฎหมายได้จำกัดสิทธิไว้เช่นนี้ เพราะอาจเสี่ยงเห็นว่าการใช้สิทธิอุทธรณ์เป็นสิทธิเฉพาะตัวของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ถูกลงโทษทางวินัยที่จะโต้แย้งคำสั่งลงโทษเอง เมื่อเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม การไม่ใช้สิทธิอุทธรณ์คือการยอมรับผลของคำสั่งลงโทษทันที แต่ในความเป็นจริงอาจมีเหตุผลอื่นผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัยไม่ใช้สิทธิทางอุทธรณ์ เช่น ความไม่เข้าใจกฎหมาย ความเกรงกลัวที่อาจจะได้รับการกลั่นแกล้งจากผู้บังคับบัญชาที่ไม่ชอบตน

1.2 สิทธิของผู้อุทธรณ์ในเรื่องการขอตรวจหรือคัดรายงานการสอบสวนที่กำหนดไว้ใน กฎ ก.ค.ศ. พ.ศ. 2550 ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ ข้อ 5 กำหนดว่า เฉพาะเอกสารที่เป็นของ คณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ซึ่งหมายถึง เฉพาะกรณีการสอบสวนทางวินัยที่ผู้ถูกลงโทษไม่ว่าจะเป็นโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน หรือโทษวินัยร้ายแรง ปลดออก ไล่ออก เป็นต้น มีสิทธิขอตรวจหรือขอคัดเอกสารรายการสอบสวนได้ แต่กรณีที่ถูกลงโทษไม่ร้ายแรง โดยไม่มีการตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย ซึ่งอาจมีรายงานการสอบสวนอย่างไม่เป็นทางการ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาโทษที่เป็นประโยชน์ในการเขียนอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ว่า ให้ผู้อุทธรณ์มีสิทธิขอตรวจสอบ หรือขอคัดรายงานการสอบสวนของผู้สอบสวนได้ แต่ควรบัญญัติให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษทุกกรณีมีสิทธิเท่าเทียมกัน เพื่อความเป็นธรรมให้กับผู้ที่อุทธรณ์ในกรณีที่ถูกชี้มูลความผิดทางวินัยจะได้มีโอกาสหาหลักฐานมาแก้ไขคำพิพากษาของคณะกรรมการสอบสวนต่อไป

1.3 การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง (โทษปลดออกหรือโทษไล่ออก) นั้น จะต้องอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ตามมาตรา 122 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ผู้อุทธรณ์ได้รับ หรือได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษ โดยต้องทำเป็นหนังสือถึงประธาน ก.ค.ศ. หรือเลขาธิการ ก.ค.ศ.โต้แย้งว่าการลงโทษผู้อุทธรณ์ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นธรรม แต่ควรบัญญัติกำหนดเวลาในการยื่นอุทธรณ์ตามกฎหมายก็ยังมีกรณีที่น่าจะเป็นปัญหาให้ชัดเจน หากผู้อุทธรณ์เขียนอุทธรณ์แต่เพียงว่าผู้อุทธรณ์ประสงค์จะใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งลงโทษทางวินัยก่อน ส่วนรายละเอียดเพิ่มเติมภายหลัง และผู้อุทธรณ์ได้ยื่นหนังสืออุทธรณ์ซึ่งมีข้อความทำนองนี้ภายในกำหนดเวลา 30 วัน และหลังจากนั้นก็จัดส่งรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอุทธรณ์ของตนมาให้ แต่ส่งเมื่อพ้นกำหนด เวลา 30 วันไปแล้ว จะถือเป็นอุทธรณ์ที่รับไว้พิจารณาได้หรือไม่

1.4 การพิจารณาโดยโทษทางวินัยในกรณีที่เป็นเหตุในลักษณะคดี ก.ค.ศ. ได้พิจารณามีมติว่า ในการณิที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาถูกลงทางวินัยในความผิดที่ได้กระทำร่วมกันและเป็นความผิดในเรื่องเดียวกัน โดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำอย่างเดียวกัน เมื่อผู้ถูกลงโทษคนใดคนหนึ่งใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ และผลการพิจารณาเป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ แม้ผู้ถูกลงโทษคนอื่นจะได้รับสิทธิอุทธรณ์ หากพฤติการณ์ของผู้ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ก็ชอบที่จะได้รับการพิจารณาทบทวนการลงโทษให้มีผลในทางที่เป็นคุณเช่นเดียวกันด้วย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาแล้ว ลงมติให้ความเห็นชอบตามที่ ก.ค.ศ. เสนอ ดังนั้น การพิจารณาโดยโทษทางวินัยในกรณีเป็นเหตุในลักษณะคดี จึงมีการตีความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้บังคับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมติของ ก.ค.ศ. เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วให้ใช้บังคับได้ตามกฎหมาย จึงชัดเจน แต่กล่าวถึงเฉพาะในทางที่เป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ ซึ่งมีผลในทางที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำผิดร่วมกันแต่ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ด้วย มีปัญหาว่าหากเป็นกรณีที่ผลการพิจารณาอุทธรณ์เป็นการเพิ่มโทษแก่ผู้อุทธรณ์ ผู้กระทำผิดร่วมกันที่เป็นความผิดในเรื่องเดียวกัน โดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำอย่างเดียวกัน แต่ไม่ได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษจะมีผลให้ได้รับการเพิ่มโทษ เช่นเดียวกับผู้อุทธรณ์หรือไม่ ซึ่งตามมติดังกล่าวมิได้กำหนดไว้ ปัญหาในเรื่องนี้ หากพิจารณาตามตัวด้วยบทกฎหมาย ผู้ใดอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ ผลการอุทธรณ์ย่อมเป็นคุณและโทษเฉพาะบุคคลนั้นเป็นรายไป ผู้ใดอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ ผลการอุทธรณ์ย่อมเป็นคุณและโทษเฉพาะนั้นเป็นรายกรณีไป เมื่อไม่มีกฎระเบียบใดกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ย่อมไม่สามารถตีความกฎหมายให้ผู้ที่มิได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ต้องได้รับผลร้ายจากเรื่องที่ตนมิได้อุทธรณ์ได้ เมื่อมติดังกล่าวกำหนดไว้แต่เฉพาะในทางที่เป็นคุณ ย่อมไม่สามารถนำกรณีผลการอุทธรณ์ที่เป็นโทษมาเป็นเหตุในลักษณะคดีเพื่อเพิ่มโทษแก่ผู้มีสิทธิอุทธรณ์

2. ปัญหาเกิดจากผู้อุทธรณ์ ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ ประมาทเลินเล่อ หรือขาดการเอาใจใส่ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากผู้อุทธรณ์ ไม่ใช่สิทธิอุทธรณ์โดยไม่ทราบหรือไม่มีความรู้ถึงวิธีดำเนินการตามขั้นตอนและรายละเอียดดำเนินการต่าง ๆ ในการอุทธรณ์ จึงเป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งในกฎหมายการอุทธรณ์

3. ปัญหาเกิดจากองค์กรผู้พิจารณาอุทธรณ์

3.1 ปัญหาในระดับ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ปัญหาในระดับนี้ คือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้พิจารณาโทษทางวินัยและผู้พิจารณาการอุทธรณ์การลงโทษไปด้วย ซึ่งขัดต่อหลักการ

พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ซึ่งเป็นกระบวนการยุติธรรมทางปกครองในชั้นของฝ่ายปกครองที่โครงสร้างของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา มีทั้งข้าราชการประจำผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการ โดยตำแหน่ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้บริหารที่เป็นข้าราชการประจำและข้าราชการนอกประจำการทำให้เป็นปัญหาต่อการพิจารณาอุทธรณ์ การสั่งลงโทษ ความเป็นกลาง ความแม่นยำในข้อกฎหมาย ซึ่งสัมพันธ์ต่อการกระทำที่ผิดหรือขัดต่อหลักกฎหมาย

3.2 ปัญหาในระดับ ก.ค.ศ. การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูมีเพียงสองระดับคือ ระดับ ก.ค.ศ. และระดับ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา โดยที่ไม่มีองค์กรบริหารงานบุคคลในระดับกรมหรือระดับส่วนราชการช่วยทำหน้าที่แทน ก.ค.ศ. และช่วยทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานระหว่าง ก.ค.ศ. และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ทำให้เกิดปัญหาการดำเนินงาน ซึ่ง ก.ค.ศ. เป็นองค์กรกลางการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และในขณะเดียวกันยังทำหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติในระดับกรมในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปด้วยนั้น เช่นนี้ ก.ค.ศ. จึงเป็นทั้งผู้กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ กำกับ ดูแล ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและเป็นผู้ปฏิบัติคือเป็นองค์กรตรวจสอบดูแลในเรื่องที่ ก.ค.ศ. เป็นผู้กำหนดขึ้นด้วยนั้นทำให้ประสบปัญหาในการดำเนินงานในหน้าที่ของ ก.ค.ศ. เป็นอย่างมาก เนื่องจากจะมีคำขอหรือปัญหารวมทั้งข้อหรือเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยทุกคำขอและปัญหาต่าง ๆ ทั้งจากเขตพื้นที่การศึกษาและจากส่วนราชการ และจากราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยตรงที่เห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม ดังนั้นการไม่มีองค์กรการบริหารงานบุคคลในระดับกรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นต้นสังกัดของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้ประสบปัญหาและเกิดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานบุคคลหลายประการ เช่น การจัดคนลง กรอบอัตรากำลังทั้งที่ไม่สามารถเกลี่ยอัตรากำลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว การแต่งตั้งโยกย้าย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาระหว่างเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นปัญหา เนื่องจากการบริหารงานบุคคลในเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเอกเทศแก่กัน รวมถึงปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา โดยไม่มีองค์กรบริหารงานบุคคลที่เหนือหรือสูงกว่ามาดูแลแก้ไขปัญหาได้อย่างทันถ่วงทีทุกปัญหาหรือทุกเรื่องจึงต้องรอให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้แก้ไข นอกจากนี้ยังมีเรื่องคำขอต่าง ๆ การร้องเรียนขอความเป็นธรรม การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ และการฟ้องคดีต่อศาลปกครองล้วนแต่เป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.ค.ศ. แทบทั้งสิ้นทำให้เกิดปัญหาที่ล่าช้าตามมา ทั้งนี้เพราะปัญหาและคำขอต่าง ๆ มีเข้ามาเป็นจำนวนมาก เป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนต่อไป และไม่ควรให้ ก.ค.ศ. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

จากการศึกษาปัญหาการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมา โดยศึกษาพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน พ.ศ.

2561 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ศึกษาขอเสนอแนะปัญหา ดังนี้

1. ปัญหาที่เกิดจากบทบัญญัติของกฎหมาย

1.1 พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ว่าด้วย การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ ข้อ 2 กำหนดว่าการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษหรือคำสั่งให้ออกจากราชการ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายชื่อของผู้อุทธรณ์ และให้ผู้อุทธรณ์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น จะอุทธรณ์แทนคนอื่นหรือมอบหมายให้คนอื่นอุทธรณ์แทนได้

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะ ควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติมในข้อ 2 ควรจะกำหนดเป็นข้อยกเว้น เช่น ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์เจ็บป่วยมากจนถึงกับต้องเข้าโรงพยาบาล หรือเจ็บป่วยมากจนไม่อาจจะเขียนหนังสืออุทธรณ์ด้วยตนเองได้ หรืออยู่ในระหว่างการพักฟื้นรักษาตัวเฉพาะเหตุที่เจ็บป่วย หรือได้รับความกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจมาก เพราะเหตุที่ถูกคำสั่งลงโทษทางวินัยจนไม่อาจจะเขียนหนังสืออุทธรณ์หรือดำเนินการยื่นอุทธรณ์ด้วยตนเองได้ กฎหมายควรจะเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านี้มอบหมายหรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นที่มีความใกล้ชิดกับผู้ถูกลงโทษทางวินัย

1.2 สิทธิของผู้อุทธรณ์ในเรื่องการขอตรวจหรือคัดรายงานการสอบสวนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ ข้อ 5 กำหนดว่า เฉพาะเอกสารที่เป็นของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะ ควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติมในข้อ 5 ให้ผู้อุทธรณ์ที่มีโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน โทษร้ายแรง ปลดออก ไล่ออก มีสิทธิขอตรวจสอบ หรือขอคัดรายงานการสอบสวนของผู้สอบสวนได้

1.3 การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง (โทษปลดออกหรือโทษไล่ออก) นั้น จะต้องอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ตามมาตรา 122 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ผู้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษ โดยต้องทำเป็นหนังสือถึงประธาน ก.ค.ศ. หรือเลขาธิการ ก.ค.ศ. ได้แย้งว่าการลงโทษผู้อุทธรณ์ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นธรรม

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะ ควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ผู้อุทธรณ์ประสงค์จะใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์ได้แย้งคำสั่งลงโทษทางวินัยก่อน ภายใน 30 ส่วนรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์

สามารถส่งเมื่อพ้นกำหนดเวลา 30 วันได้ แต่ต้องมีเหตุจำเป็นในการขออนุญาตต่อเวลา แต่ทั้งนี้ต้องผ่านการพิจารณาให้ขยายการยื่นอุทธรณ์โต้แย้งจาก ก.ค.ศ.

1.4 การพิจารณาโดยโทษทางวินัยในกรณีที่เป็นเหตุในลักษณะคดี ก.ค.ศ. ได้พิจารณาว่ามีมติว่า ในการณที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาถูกลงทางวินัยในความผิดที่ได้กระทำร่วมกันและเป็นความผิดในเรื่องเดียวกัน โดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำอย่างเดียวกัน เมื่อผู้ถูกลงโทษคนใดคนหนึ่งใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ และผลการพิจารณาเป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ แม้ผู้ถูกลงโทษคนอื่นจะได้รับสิทธิอุทธรณ์ หากพฤติการณ์ของผู้ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ก็ชอบที่จะได้รับการพิจารณาทบทวนการลงโทษให้มีผลในทางที่เป็นคุณเช่นเดียวกันด้วย

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะ ควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขเพิ่มเติม เมื่อไม่มีกฎระเบียบใดกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ย่อมไม่สามารถตีความกฎหมายให้ผู้ที่มีได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ต้องได้รับผลร้ายจากเรื่องของตนมิได้อุทธรณ์ได้ เมื่อมติดังกล่าวกำหนดไว้แต่เฉพาะในทางที่เป็นคุณ “ย่อมไม่สามารถนำกรณีผลการอุทธรณ์ที่เป็นโทษมาเป็นเหตุในลักษณะคดีเพื่อเพิ่มโทษแก่ผู้มีสิทธิอุทธรณ์”

2. ปัญหาเกิดจากผู้อุทธรณ์ ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ ประมาทเลินเล่อ หรือขาดการเอาใจใส่ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากผู้อุทธรณ์ ไม่ใช่สิทธิอุทธรณ์โดยไม่ทราบหรือไม่มีความรู้ถึงวิธีดำเนินการตามขั้นตอนและรายละเอียดดำเนินการต่าง ๆ ในการอุทธรณ์ จึงเป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งในกฎหมายการอุทธรณ์

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะ ควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ให้ความรู้และฝึกอบรม ชี้แจง ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รู้ถึงการใชสิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยตลอดถึงรู้ถึงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องในการให้สิทธิการอุทธรณ์ตลอดจน กระบวนการหรือขั้นตอนในการพิจารณาวินิจฉัย และหาแนวทางโต้แย้ง เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีความรู้ ความเข้าใจในสิทธิ และเห็นความสำคัญว่าการอุทธรณ์เป็นสิทธิและเป็นหลักประกันความเป็นธรรมที่สำคัญแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในการรับราชการ

3. ปัญหาเกิดจากองค์กรผู้พิจารณาอุทธรณ์ ปัญหา ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้พิจารณาโทษทางวินัยและเป็นผู้พิจารณาการอุทธรณ์การลงโทษทางวินัยราชการไปด้วย ซึ่งขัดต่อหลักการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ซึ่งเป็นกระบวนการยุติธรรมทางปกครองในชั้นของฝ่ายปกครองที่โครงสร้างของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา มีทั้งข้าราชการประจำเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการโดยตำแหน่ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้บริหารที่เป็นข้าราชการประจำและข้าราชการนอกประจำการ ทำให้เป็นปัญหาต่อการพิจารณาอุทธรณ์ การสั่งลงโทษ ขาดความเป็นกลาง ความแม่นยำในข้อกฎหมาย ซึ่งสัมพันธ์ต่อการกระทำที่ผิดหรือขัดต่อหลักกฎหมาย

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะ ควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แก่ไขพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 เสียใหม่โดยให้มีองค์กรกลางมาพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาใหม่ โดยอาจจะชื่อว่า “คณะกรรมการเป็นกลางข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” ชื่อย่อว่า “ก.ก.ค.ศ.” โดยให้อำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับ ก.ค.ศ. แต่ให้แยกในเรื่องการพิจารณาวินิจฉัยการอุทธรณ์และร้องทุกข์พิจารณา คำนึงเรื่องระบบคุณธรรม ตลอดจนมีอำนาจออกกฎ ก.ก.ค.ศ. ระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเรื่องการอุทธรณ์การดำเนินการทางวินัย

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

กมลชัย รัตนสกววงศ์. กฎหมายการปกครอง. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2554.

ชาญชัย แสวงศักดิ์. คำอธิบายกฎหมายปกครอง, พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2547.

ชัย งามวสุลักษณ์. วินัยข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยควรทราบ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

บุพผา อัครพิมาน. เจเนอไซการฟ้องคดีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในระบบกฎหมายฝรั่งเศส. กรุงเทพฯ : สำนักงานศาลปกครอง, 2549.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.

ศาลปกครอง. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สวัสดิการสำนักงานศาลปกครองม 2542.

วิเชียร ชูไชสง. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับสมบูรณ์), กรุงเทพฯ : บริษัท ธนาเพลส จำกัด, 2565,

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 15, กรุงเทพฯ : สกสค. ลาดพร้าว, 2554.

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2560.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี. คู่มือข้าราชการครูและบุคลากรการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี.
กาญจนบุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี, 2563.

วารสาร

ทวีป มหาสิงห์. การก่อรูป “ทฤษฎีความยุติธรรม” ของจอห์น รอลส์. วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
, คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา, (ปีที่ 11 ฉบับเพิ่มเติม กรกฎาคม-
ธันวาคม 2563) : 3.

ปัญญา อุดชาชน. การประชาพิจารณ์ : ประเทศแคนาดา. วารสารรัฐธรรมนูญ, (ปีที่ 4 เล่มที่ 12 กันยายน –
ธันวาคม 2545) : 1–4.

พรรณราย ทพยะประภา. จิตวิทยาในการจัดการกับความเหนื่อยหน่ายและความเครียดในการทำงาน. วารสาร
สุขภาพกับการจัดการสุขภาพ, (ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 กันยายน-ธันวาคม 2557) : 8.

วีระศักดิ์ จินรัตน์. อิทธิพลภาวะผู้นำที่มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมองค์กรและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

วิทยานิพนธ์

กึ่งทอง เมืองชา. ปัญหาการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยกรณีคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริต
แห่งชาติมีมติชี้มูลความผิดทางวินัยข้าราชการพลเรือน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, นิติศาสตรมหา
บัณฑิต, วิชาเอกกฎหมายมหาชน, สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2559.

คมศิลป์ วงศ์พรหมษา. การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนประชาพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เขต 2. การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.

ยิ่งศักดิ์ นิลจาด. การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยทหาร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, นิติศาสตรมหาบัณฑิต, วิชาเอก
กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม, สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2560.

วีระศักดิ์ ชาญเลข. การดำเนินการทางวินัยและการร้องทุกข์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน. วิทยานิพนธ์, นิติศาสตรมหา
บัณฑิต, วิชาเอกกฎหมายมหาชน, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2548.

อรัญ มิแก้ว. ปัญหาการกลั่นแกล้งการลงโทษทางวินัยข้าราชการรัฐสภา. วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขากฎหมายมหาชน, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558.